

Bogdan Klepacki

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Pamięci Profesora Ryszarda Manteuffla-Szoega

Dnia 12 października 1997 roku w niewielkiej miejscowości Gradów, w województwie skierniewickim, odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej ku czci Profesora Ryszarda Manteuffla-Szoega, doktora honoris causa Akademii Rolniczej w Lublinie, Akademii Rolniczej w Poznaniu, Uniwersytetu w Bonn oraz Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Było to dokończenie sesji naukowej, zorganizowanej rok wcześniej, 4 października 1996 roku, przez pracowników Katedry Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego SGGW w Warszawie pt.: Profesor Manteuffel-Szoega a rolnictwo i nauki ekonomiczno-rolnicze¹.

¹ Na sesję przygotowano następujące referaty: J. Górecki — Ewolucja kształcenia rolniczego na tle przemian społeczno-gospodarczych, F. Tomczak — Rola nauk ekonomiczno-rolniczych w zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej, W. Józwiak — Teraźniejszość i przyszłość polskiego rolnictwa, A. Bernacki — Rachunkowość a zarządzanie przedsiębiorstwem rolniczym.

Dla uczczenia pamięci Profesora został ufundowany, ze składek jego uczniów, przyjaciół i studentów, pomnik z wielkiego głazu z tablicą o treści:

TUTAJ ŻYŁ I PRACOWAŁ
W LATACH 1929–1933
RYSZARD
MANTEUFFEL-SZOEGE,
PROFESOR
SZKOŁY GŁÓWNEJ
GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO.
PRZYJACIELE, WYCHOWANKOWIE,
STUDENCI.

Wybór miejsca usytuowania pomnika nie był przypadkowy. Tu bowiem w latach 1929–1933 Profesor był administratorem w miejscowym majątku swego wuja. Co istotniejsze, tu właśnie, zgodnie z wolą Profesora, po jego śmierci profesor Andrzej Bernacki w obecności synów Profesora oraz profesora Floriana Manieckiego, rozsyłał Jego Prochy na gradowskich polach. W ten sposób Profesor złączył się z tym co bardzo kochał — z ziemią.

Profesor Ryszard Manteuffel-Szoega, nasz wielki Mistrz, Wychowawca i Przyjaciel był osobą o bardzo rozległych zainteresowaniach. Był znakomitym uczonym, który pozostawił po sobie ponad 1300 publikacji i opracowań. Z jego myśli oraz dorobku naukowego i dydaktycznego, często nawet bezwiednie, czerpiemy do dnia dzisiejszego. Pozostawił po sobie licznych wychowanków, w tym wielu będących obecnie profesorami i doktorami. Profesor był wspaniałym dydaktykiem i przyjacielem młodzieży. Na jego podręcznikach wykształciły się tysiące studentów, którzy obecnie decydują o rozwoju rolnictwa i agrobiznesu w Polsce.

Jego spuścizną, jako współtwórcy, jest Wydział Ekonomiczno-Rolniczy SGGW, który przez dziesiątki lat był jedynym wydziałem o takim charakterze w Polsce. Profesor Manteuffel-Szoega był wieloletnim dziekanem i prodziekanem Wydziału. Na nim tworzył i kierował Katedrą Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych (okresowo przemianowaną na Instytut o tej samej nazwie).

Mimo nawału prac naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych na Wydziale Profesor znajdował czas na pracę w Polskiej Akademii Nauk, gdzie przez wiele lat był przewodniczącym Komitetu Ekonomiki Rolnictwa PAN. Jego pozycja została potwierdzona wyborem na członka rzeczywistego PAN. Wiedzę Profesora wykorzy-

Rysunek 1. Tablica pamiątkowa ku czci prof. Ryszarda Manteuffla-Szoega w Gradowie k. Sochaczewa

stywano w wielu instytutach naukowych, w tym także w Instytucie Ekonomiki Rolnej (obecnie Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej — IERiGŻ).

Nic dziwnego, że uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej w Gradowie zgromadziła liczną (ponad 200 osób) grupę uczestników. Zaszczycili ją swoją obecnością między innymi: prof. dr hab. Włodzimierz Kluciński — Jego Magnificencja Rektor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, prof. dr hab. Saturnin Zawadzki — sekretarz V Wydziału PAN, mgr inż. Ryszard Smolarek — podsekretarz stanu w MRiGŻ oraz prof. dr hab. Franciszek Tomczak — członek PAN, obecny przewodniczący Komitetu Ekonomiki Rolnictwa PAN.

W uroczystości uczestniczyło wielu uczniów Profesora, a także miejscowy ksiądz i okoliczni mieszkańcy, wśród których byli jeszcze ludzie pamiętający osobiście pobyt Profesora Manteuffla-Szoega w Gradowie.

W świetle jupiterów telewizji „Polonia” tablicę odsłonił JM Rektor SGGW, następnie zostały złożone kwiaty od JM Rektora, Władz Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego SGGW, studentów, a także gości. Głos zabrali:

— profesor Bogdan Klepacki, dziekan Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego SGGW, który powitał wszystkich uczestników,

- profesor Andrzej Bernacki, główny organizator budowy pomnika, który w krótkich słowach przypomniał postać Profesora Manteuffla-Szoega, a także wskazał osoby zasłużone w budowie pomnika,
- profesor Saturnin Zawadzki, który omówił wkład Profesora Manteuffla-Szoega w prace prowadzone przez PAN, zwłaszcza zaś kierowanie KER PAN,
- Wojciech Olejniczak, przewodniczący Samorządu Studenckiego SGGW, który wskazał na stałą przydatność pomocy dydaktycznych Profesora,
- profesor Henryk Manteuffel-Szoega, syn Zmarłego, który podziękował wszystkim za pamięć o Ojcu i wyraził przekonanie, iż Ojciec byłby taką formą uznania bardzo wzruszony.

Uroczystość była też okazją do spotkań koleżeńskich po wielu, wielu latach.

Przejeżdżając trasą Sochaczew-Żyrardów lub też w jej pobliżu nie wahajmy się i pojedźmy choć na kilka minut do Gradowa, aby złożyć kwiaty lub tylko przeżyć chwilę refleksji. Tu bowiem na gradowskiej ziemi, uczciliśmy Wielkiego Człowieka, naszego Mistrza i Przyjaciela, stanowiącego niedościgły wzór życia i pracy dla nauki oraz Ojczyzny.

Prof. dr hab. Bogdan Klepacki
Katedra Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego
ul. Nowoursynowska 166
02-787 Warszawa